

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätöksestä

KH 04.11.2024 § 332
47/01.04.01/2024

Valmistelija

Hallintojohtaja Elina Amnell-Holzhäuser

Loviisan kaupunginhallituksen 9.9.2024 tekemästä, asianajolaskua koskevasta, päätöksestä § 258 on 23.9.2024 tehty oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimusaika on ollut 12.9.–3.10.2024, joten oikaisuvaatimus on tehty säädetyssä määräajassa ja otetaan siten tutkittavaksi.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan kaupunginhallituksen päätöksen oikaisemista ja asian uudelleen ratkaisemista. Vaatimuksena on, että kaupunginhallituksen tulee esittää asianosaiselle palvelun tilanneelle 5 890,00 euron maksuvaatimus. Perusteluina esitetään muun ohella seuraavaa: Toimeksiannosta ei ole löytynyt viranhaltijapäätöstä eikä tilauspäätöstä eikä palvelun tilaamisessa ole noudatettu kaupungin hankintoja koskevia menettelyitä. Kaupunginhallituksella ei ole mitään tietoa siitä, mikä on ollut asianajotoimistolle annettu toimeksianto ja mihin osoitteeseen ja kenelle työn tuloksena syntyneet dokumentit on lähetetty, ts. onko asianajotoimistolle toimeksiannon antaneella asianosaisella ollut edes oikeutta tilata kaupungin lukuun ja sen maksamaa asianajopalvelua. Kaupunginhallituksen 9.9.2024 kokouksessa päätöksentekoon on osallistunut myös Mia Heijnsbroek-Wirén, joka on toiminut asianosaisen avustajana 7.12.2023 kyseisessä oikeustapauksen liittyvässä asiassa sitä käsiteltäessä ollen täten nyt esteellinen käsittelemään ja päättämään tätä asia. Samoin Petri Hakasaari on osallistunut asian käsittelyyn läsnäolo- ja puheoikeudella, vaikka on mahdollisesti ollut sopimassa laskun maksajaan liittyvässä palaverissa entisen kaupunginjohtajan kanssa. Lisäksi oikaisuvaatimuksessa viitataan kaupunginhallituksen päätöksestä jätetyssä eriväisessä mielipiteessä esitettyihin seikkoihin ja yhdenvertaisuusperiaatteeseen, ettei vain yhdelle osapuolelle voida julkisista varoista maksaa oikeusavustuskuluja.

Kaupunginhallituksen päätös 9.9.2024, § 258

Kaupunginhallitus on 9.9.2024 käsitellyt asianajolaskua koskevaa asiaa § 258. Kaupunginhallitus päätti, ettei asianosaiselle esitetä maksuvaatimusta, määrältään yhteensä 5 890,00 euroa.

Kaupungille oli tullut Lakiasiaintoinimisto Anna-Karin Mickwitz Oy:ltä 3/2024 mainitun suuruinen asianajolasku, jonka vt. kaupunginjohtaja kiisti perusteettomana. Koska ilmeni, että kaupungin palveluksessa oleva oli tehnyt kyseisen toimeksiannon, maksettiin lasku ilmeisten viivästysseuraamusten välttämiseksi. Tämän jälkeen toimeksiannon tekemisen perusteita jatkoselvitetiin kuulemalla asianosaista sekä toimeksiannosta mahdollisesti tienneitä. Saadun selvityksen perusteella kaupunginhallitus päätti, ettei maksuvaatimusta asianosaiselle esitetä ja asianajotoimeksiannosta aiheutunut kulu jää siten kaupungin vahingoksi.

Kaupunginhallituksen päätös sisältää liitteen, josta tapahtumien kulku ja asian selvittäminen ja ratkaisun perusteet ilmenevät yksityiskohtaisesti. Liite on salassa pidettävä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 15 kohdan perusteella.

Oikaisuvaatimuksen arviointi

1. Hankintoja koskevien menettelyiden noudattaminen

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että palvelun (jota lasku koskee) tilaamisessa ei ole noudatettu kaupungin hankintoja koskevia menettelyitä.

Väitteen osalta todetaan seuraavaa:

Oikeudellisten palveluiden hankintoihin ei, hankinnan ennakoidusta arvosta riippumatta, sovelleta julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia kyseisen lain 9 §:n 5 kohdan perusteella. Hankintalaki ei siten edellytä oikeudellisen palvelun hankinnan kilpailuttamista hankintalaissa säädettyssä menettelyssä. Hankinnassa sovellettavaksi tulee siten kaupungin oma hankintaohjeistus. Kaupunginhallituksen 4.6.2018, § 156, hyväksymän kaupungin pienhankintaohjeen mukaan kaikista vähintään 15 000 euron (alv 0) hankinnoista tulee tehdä kirjallinen perusteltu hankintapäätös. Hankinnat, joiden arvonlisäveroton ennakoitu arvo on alle 15 000 euroa, voidaan tehdä suorahankintana yhdeltä toimittajalta ilman kilpailutusta.

Siten asianajotoimeksianto on voitu tehdä ilman hankintapäätöksen tekemistä. Mikään laki tai kaupungin sisäinen ohjeistus ei edellytä hankintapäätöksen tekemistä, kun kyseessä on arvoltaan alle 15 000 euron hankinta (alv 0). Usein oikeudellista toimeksiantoja tehtäessä laaditaan kuitenkin päätös, koska hankinnan arvo saattaa oikeudellisessa toimeksiannoissa melko nopeasti toimeksiannon jatkuessa ylittää pienhankintaohjeessa mainitun kynnyksarvon. Hankintapäätöksen tekeminen on myös julkisten varojen käyttöä koskevan dokumentaation kannalta suositeltavaa. Kaupungin sisäinen ohjeistus ei kuitenkaan hankintapäätöksen tekemistä edellytä.

Siten oikeudellisen palvelun hankinnassa ei ole menetelty hankintalain tai kaupungin oman hankintoja koskevan ohjeistuksen vastaisesti.

2. Asian selvittäminen

Oikaisuvaatimuksessa esitetään, että kaupunginhallitus ei ole asianmukaisesti selvittänyt sitä, onko toimeksiannon tehneellä asianosaisella ollut oikeus kaupungin lukuun tilata palvelua.

Väitteen osalta todetaan seuraavaa:

Hallintolain 31 §:ssä säädetään hallintoasian selvittämisestä viranomaisessa. Sen mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista. Asianosaisen on muutoinkin myötävaikutettava vireille panemansa asian selvittämiseen.

Kaupunginhallituksen pöytäkirjasta ilmenee, että asianajotoimeksiannon tekemisen perusteita on selvitetty ja toimeksiannon tehnyttä ja siitä tietoisia on kuultu. Saadun selvityksen perusteella maksuvaatimuksen esittämiseen asianosaiselle ei ole päädytty.

Käsitellyn asian liitteenä on asian valmistelijan laatima selvitys, josta ilmenee yksityiskohtaisesti tapahtumien kulku ja perustelut ratkaisulle. Lisäksi kaupunginhallitukselle oheismateriaalina (ei liitteenä) on toimitettu

asianosaisen antama selvitys sekä silloisen kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja 2. varapuheenjohtajan selvitykset. Kaupunginhallituksen päätös perustuu edellä mainituista selvityksistä saatuun tietoon ja selvityksen pohjalta tehtyyn perusteltuun ratkaisuun. Kyseiset asiakirjat ovat viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 15 kohdan perusteella salassa pidettävä. Ne sisältävät työnantajavelvoitteiden hoitamiseen liittyviä yksittäisiä kaupungin henkilöstöön kuuluvia koskevia tietoja, jotka eivät ole julkisia.

Siten oikaisuvaatimuksessa esitetty väite siitä, ettei asia olisi riittävästi selvitetty, on perusteeton. Asianajotoimeksiannon tekemisen tausta ja tapahtumienkulku on yksityiskohtaisesti selvitetty. Selvityksessä on ilmennyt, että asianosaisen on voitu arvioida olleen siinä käsityksessä, että asianajotoimeksianto on voitu tilata.

3. Esteellisyyttä koskevat väitteet

Oikaisuvaatimuksessa esitetään kaupunginhallituksen varapuheenjohtaja Mia Heijnsbroek-Wirénin ja kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja Petri Hakasaaren olleen esteellisiä osallistumaan asian käsittelyyn.

Esteellisyydestä säädetään hallintolaisissa ja kuntalaisissa. Hallintolain 27 §:n mukaan virkamies ei saa osallistua asian käsittelyyn eikä olla läsnä sitä käsiteltäessä, jos hän on esteellinen. Mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenisen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa sekä tarkastuksen suorittavaa tarkastajaa. Esteellisyysperusteet ilmenevät hallintolain 28 §:stä, jonka 2. kohdan mukaan henkilö on esteellinen, jos hän tai hänen läheisensä avustaa taikka edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa. 7. kohdan mukaan esteellisyys syntyy myös, jos luottamus henkilön puolueettomuuteen muusta erityisestä syystä vaarantuu. Hallintolain 29 §:n mukaan virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään ja monijäsenisen toimielimen jäsenen ja esittelijän esteellisyydestä päättää toimielin. Jäsen tai esittelijä saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimielin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä. Kuntalain 97 §:n 2. momentin mukaan muun luottamushenkilön, tilintarkastajan sekä kunnan viranhaltijan ja työntekijän esteellisyydestä säädetään hallintolain 27–30 §:ssä. 5. momentin mukaan esteellisen henkilön on ilmoitettava esteellisyydestään. Henkilön on lisäksi toimielimen pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen esteellisyytensä arvioinnissa.

Mia Heijnsbroek-Wirénille ja Petri Hakasaarelle, joihin esteellisyysväitteet kohdistuvat, on varattu tilaisuus lausua mielipiteensä väitetystä esteellisyydestä.

Mia Heijnsbroek-Wirén on lausunut, ettei ole ollut esteellinen käsittelemään kaupunginhallituksen 9.9.2024, § 258, asiaa ja, että esteellisyys on tarkistettu ennen käsittelyä.

Petri Hakasaari on lausunut seuraavaa: Asia koski sitä, esitetäänkö maksuvaatimus asianosaiselle. Petri Hakasaari on kuullut asiasta (viittaus laskuun) ensimmäisen kerran Raatihuoneen tapaamisessa 12.4.2024, kun laskua esitettiin asianosaiselle. Hän ei ole tuolloin eikä sen jälkeen ollut hyväksymässä tai hyväksymättä jättämässä ko. maksuvaatimusta eikä hänellä olisi siihen ollut edes kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtajana valtuuksia. Petri Hakasaari katsoo, ettei kokouksessa käsitelty asia ole

koskenut millään tavalla häntä tai hänen toimintaansa eikä hän katso olleensa esteellinen osallistumaan asian käsittelyyn 9.9.2024.

Oikaisuvaatimuksessa Mia Heijnsbroek-Wirénin esitetään olleen esteellinen hänen toimittuaan asianosaisen avustajana ”kyseiseen oikeustapaukseen liittyvässä asiassa”. Esteellisyysväitteen osalta todetaan, että asiamiesjäävyys syntyy, jos henkilö toimii asianosaisen avustajana, edustajana, asiamiehenä tai laillisena edustajana käsiteltävänä olevassa hallintoasiassa. Oikeuskirjallisuuden (Esteellisyys hallinnossa, s. 291) mukaan esteellisuuden katsotaan rajoittuvan pelkästään siihen asiaan, jossa henkilö toimii avustajana tai edustajana. Henkilö ei siten ole esteellinen 28 §:n 2 kohdan perusteella, vaikka käsiteltävänä olevassa asiassa olisi asianosaisena henkilö, jota hän olisi edustanut tai edustaa toisessa hallintoasiassa. Valmistelija ei ota kantaa oikaisuvaatimuksessa mainittuun ajankohtaan 7.12.2023, koska oikaisuvaatimuksesta ei ilmene, mikä tilaisuus tai tapahtuma on ollut mahdollisesti kyseessä. Ajankohdan osalta kuitenkin todetaan, että kaupunginhallituksen 9.9.2024 käsittelemä asia § 258 on tullut vireille vasta maaliskuussa 2024 kaupungin saatua lakiasiantoimistosta laskun.

Kaupunginhallituksen 9.9.2024, § 258, pöytäkirjan perusteella Mia Heijnsbroek-Wirén ei ole ilmoittanut esteellisyydestä eikä toimielin ole todennut häntä esteelliseksi. Asia, jonka käsittelyssä Heijnsbroek-Wirén on ollut läsnä, on koskenut maksuvaatimuksen esittämistä kyseisen hallintoasian asianosaiselle. Asian valmisteluaineisto ei sisällä viitteitä siitä, että Mia Heijnsbroek-Wirén olisi toiminut kyseisessä asiassa asianosaisen avustajana tai edustajana. Sillä, onko Mia Heijnsbroek-Wirén mahdollisesti toiminut asianosaisen avustajana tai edustajana jossakin toisessa hallintoasiassa, ei ole merkitystä ratkaistaessa sitä, onko hän esteellinen hallintolain 28 §:n 2. kohdan perusteella kaupunginhallituksen 9.9.2024 käsittelemässä asiassa § 258.

Oikaisuvaatimuksessa esitetään Petri Hakasaaren osalta, että hän ”on mahdollisesti ollut sopimassa laskun maksajaan liittyvässä palaverissa entisen kaupunginjohtajan kanssa”. Perustelu jää epäselväksi, mutta ilmeisesti sillä viitataan asian käsittelyyn mahdollisessa aikaisemmassa vaiheessa. Kunnan päätöksenteossa tavallisesti samaa asiaa käsitellään useammassa toimitelmissä. Kunnallishallinnossa ei sovelleta ns. toisen asteen jääviä, jolloin asian käsittelyyn osallistuminen useissa eri toimitelmissä ei tee henkilöä esteelliseksi. Kuntalain 97 §:n 3. momentin perusteella ainoastaan se, jos luottamushenkilö on viranhaltijan asemassa tai muulla vastaavalla tavalla käsitelty asiaa, aiheuttaa esteellisuuden. Jos kyse on toimimisesta koko ajan saman viranomaisen intressissä, esteellisyyttä ei synny, vaan kyse on eri ominaisuudesta. Asian valmisteluaineisto ei sisällä viitteitä siihen, että Petri Hakasaari olisi osallistunut asian käsittelyyn jossakin aikaisemmassa vaiheessa esteellisuuden synnyttävällä tavalla.

Hallintolain esteellisyysperusteet sisältävät myös yleislausekejäävin (28 §:n 7. kohta), jonka mukaan henkilö on esteellinen, jos hänen puolueettomuutensa asian käsittelyssä muusta erityisestä syystä vaarantuu. Oikeuskirjallisuudessa (Esteellisyys hallinnossa, s. 342–343) muun erityisen syyn on oltava ulkopuolisen havaittavissa ja sen puolueettomuutta vaarantavan vaikutuksen tulee olla lähes samanasteinen kuin muiden esteellisyysperusteiden kohdalla. Yleislausekejäävin arviointi perustuu tavallisesti useisiin esteellisuuden kannalta olennaisiin seikkoihin ja niiden muodostamaan kokonaisuuteen ja yhteisvaikutukseen yleisen luottamuksen kannalta. Pelkkä epäluottamus henkilön toimintaan ei yksin perusta esteellisyyttä, vaan luottamuksen vaarantumiselle on oltava

erityinen syy. Kaupunginhallituksen 9.9.2024, § 258, valmisteluaineistosta tai oikaisuvaatimuksesta ilmene sellaista, jonka nojalla Mia Heijnsbroek-Wirénin tai Petri Hakasaaren voitaisiin arvioida olevan esteellisiä myöskään hallintolain 28 §:n 7 kohdan perusteella.

4. Yhdenvertaisuuteen liittyvät perusteet

Oikaisuvaatimuksessa viitataan myös kaupunginhallituksen päätöksestä jätetyn eriyvän mielipiteeseen sisältöön ja yhdenvertaisuusperiaatteeseen ja siihen, ettei vain yhdelle osapuolelle voida julkisista varoista maksaa oikeusavustuskuluja. Oikaisuvaatimuksen väite jää epäselväksi ja oikaisuvaatimuksesta ei ilmene, katsooko oikaisuvaatimuksen tekijä asiassa olevan useita asianosaisia tai osapuolia (viittaus: "vain yhdelle osapuolelle") ja, jos katsoo niin millä perusteella ja ketä.

Yhdenvertaisuus sisältyy hallinnon oikeusperiaatteet määrittelevään hallintolain 6 §:ään, jonka mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Oikaisuvaatimuksessa esitetyn osalta todetaan, että kaupunginhallitus on 9.9.2024, § 258, käsitellyt asianajolaskua koskevaa asiaa ja sitä, esitetäänkö asianosaiselle maksuvaatimus vai ei kaupungin maksettua sille osoitetun lakiasiaintuomion laskun. Kaupunginhallitus ei ylipäänsä ole käsitellyt mahdollisia muita henkilöitä koskevia asioita tai laskuja. Kyseinen hallintoasia on sisältänyt vain yhden asianosaisen eikä perustetta käsitellä mahdollisia muita henkilöitä koskevia asioita tässä yhteydessä ole.

Kaupunginhallituksen päätös ei ole ollut miltään osin hallinnon oikeusperiaatteiden vastainen.

5. Yhteenveto

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaista perustetta, jonka vuoksi kaupunginhallituksen 9.9.2024 tekemää päätöstä § 258, tulisi muuttaa. Siten oikaisuvaatimus esitetään hylättävän kokonaisuudessaan perusteettomana.

Liite nro 7.:
Oikaisuvaatimus 23.9.2024

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Tomas Björkroth
Ehdotus	Edellä mainituilla perusteilla kaupunginhallitus päättää hylätä sen 9.9.2024 tekemästä päätöksestä § 258 tehdyn oikaisuvaatimuksen perusteettomana.
Käsittely	Juha Karvonen ilmoitti esteellisyydestä (peruste: asianosaisjäävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi klo 20.40–20.47. Mia Heijnsbroek-Wirén ilmoitti esteellisyydestä (peruste: esteellisyytäväite kohdistuu Heijnsbroek-Wiréniin, asianosaisjäävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi klo 20.40–20.47. Petri Hakasaari ilmoitti esteellisyydestä (peruste: esteellisyytäväite kohdistuu Hakasaareen, asianosaisjäävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi klo 20.40–20.47.

Kari Hagfors valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Juha Karvosen tilalle.

Kaupunginjohtaja poisti asian esityslistalta.

Päätös

Asia poistettiin esityslistalta.